

Передплата

на «РУСЛАНА» вносивть:

в Австрії:

на цілий рік 20 кор.
на шість року 10 кор.
на чверть року 5 кор.
на місяць 170 кор.

За границею:

на цілий рік 16 рублів
або 36 франків
на шість року 8 рублів
або 18 франків
Поодинокі числа по 16 сот.

РУСЛАН

«Вирнеш ми очи і душу ми вирнеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові щодня крім неділей і руских свят о 5½ год. пополудні.

Редакция, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 1. пл. Домбровского (Хорунчини). Експедиція місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламациі неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісламі» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні доносеня по 30 с. від стрічки.

Новий прасовий закон.

(X) В середу вніс міністер-президент в посольській палаті давнійше приобіцяну предлогу прасового закона, відповідного сучасним потребам і духови часу. Промине ще чимало часу, поки новий закон вложиться до законного організму державного, а будуть також імовірно змаганя не одну постанову сеї предлоги змінити. Передовсім се тепер задача прилюдної обговорки, розібрати наміри нового закона, пояснити критичними замітками досягність всіх постанов і тим приспорити для парламентарної розправи цінний матеріал. На разі обмежимо ся короткими замітками що-до трех основних постанов нового закона, то є параграфів, які відносять ся до об'єктивного поступованя, кольпортажі і спростовань.

Об'єктивне поступованє має бути зовсім знесене і ніхто не уронить ні одної слези за тою методою гнобленя праси. По-нехано погляд, що дневникам робить ся прислугу, позаяк устає прослідованє і засуд осіб, які там мають участь. Сю прислугу уважало дневникарство все великим тягаром. Задля сеї прислуги були дневники безборонними супроти неоправданих або прямо напасливих конфіскацій з боку нервових або вельми службистих прокураторів. Поступованє спротиву, навіть коли доводило до успіху супротивників, не робило ніякого клопоту прокураторам ані не відрашувало їх від конфіскацій. Тепер має бути інакше. Ореченю про конфіскацію буде мусіло послідувати зараз обжалованє проти дотичного автора статі і лише в случаю, як не буде можна найти суб'єкту обжалованя, буде відбувати ся т. зв. «об'єктивне поступованє». Дневникар буде мати в будучині більшу особисту одвічальність за те, що подає прилюдности, але також прокуратор буде мусів одвічати перед звичайними судами, що він розпорядить проти дневника. Се річ ясна, що для свободи, достоїнства і почуття одвічальности дневникарства буде знесене об'єктивного поступованя лише корисне. Легкодупна обидя дневниками буде спинена так само суб'єктивним поступованєм, як легкодупна обидя дневникарства, якою є конфіскація «ні з того ні з сего».

Кольпортажа є свободна після нового закона. Як дневник є, так сказати-б, частиною світської літописи «в переході», так і розповсюджуванє дневників «в переході», на улиці має бути дозволене. В інших краях давно вже відбуває ся прилюдне розпродуванє дневників на улиці, але не всюди дійшли з того до однакових вислідів. Не всюди має кольпортажа вплив однаковий на скількість примірників, на розповсюдженє дневника і не всюди та свобода розповсюдженя була рівно корисна для розвитку дневникарства. В Парижі продають за один су велике число дневників, однак у викличників не почуємо назвиск більших дневників. Лише популярні (в добрім і уємнім значіню) дневники силкують ся продажею збільшити число своїх чита-

чів, а поважні дневники зрекли ся такої кольпортажі. В Італії все кольпортують.

Там прилюдне житє на улицях таке рухливе, що кольпортажа стала там неминучою і необходимою. Як у нас се розвине ся в Австрії і в Галичині, а особливо що-до руского дневникарства, яке головню на провінції має читачів, ще годї обчислити. Може дехто оптимістично віддає ся великим надіям і успіхам з сеї кольпортажі.

Третя постанова нового закона, яка викоринює заставлені параграфи і хоче їх основню поправити, відноситься до спростовань. Про викрути теперішнього §. 19. нема що багато говорити. Тепер не буде вже міг простуючий заперечувати фактів і за се грозять єму кари, а дневник може несприяти спростованя, наколи має докази правди на наведені факти. На місце сего §. вступає цілий ряд постанов, які ясно і виразно розмежують права і обовязки дневників і суспільности.

На всякий спосіб новий закон нав'язаний новочасним духом і є знаменитою законодатною працею. Се значний крок вперед в змаганю, щоби упорядувати норми прилюдного житя, як се відповідає культурному розвиткови і свободолобним змаганям.

Лісова господарка над Черемошем.

(Конець).

А може би й ліше, як би се товариство уступило ся? О скілько я розумію, на певно, що ні. На місце него прийшли би або жиди, або домагав ся тепер дуже один польський шляхтич. Взяли би жиди то підприємство в свої руки, то можна на пальцях врахувати, що наступить. На місце теперішних християнських урядників прийшли-б самі жидівські. Наколи теперішні урядники сяк так впливають на те, щоби гуцулами зароблений гріш не марностравлено по коршмах, або принаймні не роблять просто в руки кровопійцям і коршмарам — се говорю з досвідю — то в противнім разі працювали-б урядники разом з коршмарами і лихварями в знаний спосіб одні другим просто у руки на цілковиту деморалізацію і знищенє Гуцульщини, котра й без того страшно принепала.

В разі же, колиб перебрав те підприємство польський шляхтич, то наступили-б ще тяжкі часи для Гуцульщини. Польський шляхтич не може жити без жида. Напрям всеї маніпуляцій перейшов би в руки жидівські на суміші з довірочними польськими особами. До повисшого морального і материяльного нищеня руского населеня наступив би ще й національний гнет і національна нетерпимість, якої я тепер ніколи не зауважив, противно, борше сякий такий вираз симпатії до руского народу. Парова трачка в Чернівцях! була-б зараз скасована, се знаю на певно, тож віддав би рускому населеню дотеперішній сталий і широкий заробок здовж Черемоша і Прута від Кут до Черновець.

Отсе суть моменти, котрі мені наказують не-то не виступати у ворожий спосіб против теперішнього акційного товариства над Черемошем і Прутом, але навіть підирати єго в разі, колиб сего потрібно було.

Правда, що найвідповіднійше і найкориснійше для нас Русинів було-б над Черемошем і взагалі на рускій землі, аби на місце чужих свої підприємці і урядники маніпулювали і користі з того підприємства в руску кишеню впливали. Алеж ми за слабі на капітал, аби такі великі підприємства о власній силі виконувати. Ліси-ж не можуть дармувати, на пни гнити і ніякого хісна не приносити. В таким разі другі навіть стягають чужий капітал у свій край на користь свого народу. Я думаю тому, що ми не маємо

причини бути незичливими тим людям, що дали і дають вже зверх 20 літ нашим руским робучим силам мільони заробляти. А глядіти зависним оком на те, що і скілько підприємець заробляє на своїм підприємстві, се неумістно, се не по людски і не по християнски. Таке-ж підприємець на те працює і на те наражає свій капітал, аби заробив. Заробляє він, але заробляє і наш варід при нім. Ідеальних відносин між капіталом а робучов свлов в дуєї соціалістичнім ми нині спеціально над Черемошем не можемо ані жадати, ані очікувати. Теперішнє акційне товариство над Черемошем т. зв. «Прусси» певно, що не є ідеальне. Але між всякими злами треба вдоволяти ся найменшим злом. Так вже оно водить ся у світі. Дятого не можу розуміти мотивів дописувателя «з над Черемошу», котрі єго спонукують зайати таке становище до сеї тут у відповіді порушеної справи. Так може писати хіба эле зарозумілий патріотизм, або вузкоглядність, або на конець проста злоба. Я не хочу підсудати дописувателя злої волі, але на кожний случай не може нам таке поступованє придбати ані симпатії ані поважаня в чужих, ані не може нас поперти у світі наперед.

Вкінці хотів бим ще диткнути ся і тої досить розповсюдженної думки, що такі експлоатаційні підприємства нищать ліси і можуть і в наших горах допровадити до спустошень, які бачимо нині в карстових альпійських горах. На се скажу на підставі мого досвідю із лісової господарки і маніпуляцій над Черемошем, що таке нині неможливе. Вирубванє досилого дерева в камеральних лісах відбуває ся після певного плану, уложеного камерою. Рубати можна лише певну скількість, котра стоїть у відповідній пропорції до річного приросту. На се уважає камера строго. Найгірші девастанти, се такі самі гуцули. Як би після їх волі можна, то лісів би вже давно не стало. Там, де они або і більші посідателі по своєму господарили, там стоять дійсно голі скали, як приміром в Криворівні. Тепер вже і приватні посідателі не сьміють вести рабівничу господарку з лісами.

Бр. Пігуляк

песел до ради державної і на сойм краєвий.

Візитації.

3 Самбора.

Від зими задумала громада руско-українська відсвяткувати гідно народнє свято і помянути память незабутого генія Т. Шевченка. Головна вага такого свята лежить на продукциях музичних, а що Самбір мимо старань і приготувань не спроміг ся на zorganizованє власного співачкого кружка, поміг собі в тим році запрошеном стрийському Бояна, що під умілим

Телеграми.

Відень, 14. червня. Wiener Ztg. оголошує санкцію закону будови залізниць з Сарава до границі з кількома галузями.

Мармарош-Сірет, 14. червня. В наслідок зливи на Чорногорі ріка Тиса виступила з берегів і заляла частку міста.

Варшава, 14. червня. Вчора почався процес проти шпігуна Грімма. Вступ на салю розправ мають лише офіцери.

Гельсінґфорс, 14. червня. Сенат одержав царський указ, після якого можна уживати в судах і в державних урядах язиків: російського, фінляндського і шведського.

Царгород, 14. червня. Сербський король з женою завівали свій приїзд до Царгороду, де їх прийме султан.

Лондон, 14. червня. Після обчислень бурска армія в полуднево-африканській війні виносила 70.000 вояків.

Лондзон, 14. червня. Бюро Райтера доносить, що до дня 11. с. м. зложило оруже 11.000 Бурів.

— III. Виказ жертв на фонд ратунковий параньских Русинів, зглядно на закупку друкарні для них. (Дальше). Читальня Просвіти в Берліні 4 К, о. Евг. Громницкий, Золочів 4 К, о. К. Бардир, Лани від парохіян 2 К, о. Гр. Словицкий, Козлів 5 К, Ал. Зубрицкий, Перемишль 10 К, о. Копертинський, Перемишляни 1 К, о. Ів. Жар-

ский, Глудно 2 К, о. В. Молчко, Сервири 3 К 10 с., о. Ів. Сіменович, Красна від себе і парохіян 12 К, н. Г. Дроздовский, Кійданці 1 К, о. Ал. Маланок, Паушівці 3 К, Братство церк. в Холовні 8 К, Йос. Ганкевич, Красна 5 К 50 с., Уряд парох. в Хиринці 5 К, о. Ів. Титар, Ганчова 4 К 74 с., Т. Малешкевич, Окно коло Грималова 4 К, о. В. Левицкий, Темерівці 2 К, о. В. Озаркевич, Сілець 3 К, о. К. Ясеницкий, Балігород 5 К, сов. Вол. Глиньский, Коломия 6 К, Читальня Просвіти в Марконолі 10 К, Вл. Литинський, Сокаль 2 К, о. Ів. Попель, Довгополе 10 К, о. Л. Залужний і парохіян в Потоці 10 К, о. Ор. Кисілевський, складку від парохіян з Незвіск і Воронова 8 К, о. Ів. Чировский від Брацтва церк. в Корсові 5 К 40 с., о. Ів. Глиньский, Буцнів 10 К, о. З. Шухевич, Тишківці 2 К, сов. Ром. Алексієвич, Угнів 10 К, о. П. Стукач і парохіян з Тісної, Должиці, Габковець і Лішної, разом 20 К; о. П. Бачинський, Глиняни-Заставе 3 К, о. Н. Павловский, Горинець з акафисту відправленого на ціль переселенців 6 К, о. Д. Шуровский, Нінів з коляди брацкої 2 К 30 с., о. Н. Селезінка, Ячини від себе 2 К, зі скарбони церк. 4 К, складку від громадян Ячнина 4 К, Церков в Монастирських 2 К, о. Ів. Стрільбицкий, складку в церкві в Наварії 7 К 60 с., о. В. Попель, Виднів 2 К, о. Ів. Отто, Лишня 2 К, о. Ів. Гошоватюк, Рожень вел. 2 К, о. Ал. Білинкевич, Волчківці 1 К, Уряд парох. Сушно 4 К 80 с., о. Н. Дерлиця, Витвиця з складки в Церкві 6 К, о. Ів. Боднар, Дмитрів з акафисту 5 К 20 с., Брацтво церк. в Дмитрові 4 К 60 с., о. Н. Темницький, Зелена, складка 10 К, о. К. Целевич, Розточки 1 К 20 с., о. Гр. Діакон, Махнівці від себе 2 К, від церкви 4 К, о. І. Юхнович і парохіян в Корчіві 10 К, о. М. Лотоцкий, Якубівці 1 К, Брацтво церковне в Якубівцях 4 К, о. Йос.

Охривович, Велдїж 3 К, Уряд нарочіальний Лишець 4 К 16 с.

(Дальше буде).

Надіслане.

Ціннійше чим богатство є здорове, бо оно перед всім заporučає щасливе житє. Здоровий бідняк безперечно не поминув би ся з недужам богатцем. А если би мільонер міг оцять набути здорове і продовжити конець земского житя, то пожертвовав би на то своє богатство. А скілько людей тратить те цінне добро задля легкодушности і недбайливости! Навіть кришке тіло не все видержить нападів недуги, а головню так часто приключаяючих ся недуг горла і грудей не повинно ся легковажити, бо они дуже часто руйнують цвѣтуче житє, если глубоко запустять корені. Кашіль і хрипка, астма, і болізн гортанки, запалене кінчин легких, запалене віддыхаючого органа, кашель з кровиню, запалене легких, душність, котрі при скорім ліченню уступають без слїду, становлять частійше, як загально думають люди, почву для повстаня чахотки. В виду того кождий допускає ся великого грїха проти самого себе, если не старає ся сейчасвилічити з сеї недуги, тим більше, що є на се дуже успішне средство Pectora, яку вислає аптека «Діани» в Будапешті, і яка показала ся в тім случаю знаменитою, як то потверджують численні письма з признаньями. Хто хоче одержати Pectora-y звольте звернути ся прямо до аптеки «Діани» Karoly Körut 5, котра вислає Pectora y в пачках по 2 корони.

COLOSSEUM Ernesta Thorna
у Львові, в пасажі „ГЕРМАНА“ ул. Сонішна
Найславнійша програма!
від 1. до 15. червня 1902.

При співучасті військової музики 30. п. п.

1) Увертура. 2) Сестри **Pomtelli**, воздушні артистки. 3) **Schütz і Werr**, тирольські дуетисти. 4) **Marie і Maar**, туристка і селянка. 5) **The Otipos**, найславнійші американські пародисти ексцентричні. 6) **Mr. Ronard**, зі своїми пеями (живі образи). 7) Орхестра (Рекламограф). 8) **La belle Valesca**, зі своїм репертуаром «Retour de Bal». 9) **Les Berlov'es**, французский дует. 10) **Mr. Alexander**, колона Тада на столі. 11) Американський біоскоп, нова серия живих фотографій.

Що дня о 8. год. вечером велике представлєне. В неділю і свята два представлєня. Що п'ятниці High-Life представлєне. Білєти вчаснійше можна замовляти і набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 9. у Львові.

Льоси на сплати місячні з правом до виграних по зложенню першої рати поручає банковий дім Шіц і Хаєс (Schütz і Chajes) у Львові пл. Марійскз ч. 7. Купно і продаж ефектів, льосів і монет. Виплата купонів. Безлатна ревізія льосів і ефектів. Проспекти вислає ся оплатно.

6(9—50)

Найдешевші, тревалі КЕРНИЧНІ ПОМПИ

як також помпи всякого рода і до кожної ціли, рури, тревалі мотори вітрові, водопроводи будує перше моравске заведенє для водопроводів і помп

Ант. Кунц
ц. і к. паворний доставець в Mährisch-Weisskirchen.

3(9—24).

„Тревоги автора і видавника“
(гумористична подїя з натури)

О. Я. Кониського

можно набувати в Адміністрації «Руслана» та в обох руських книгарнях у Львові.

Ціна примірника на веліновім папері виносить всего 30 сот. (з поштовою пересилкою 35 сот.).

За певну і добру льокацію поручаємо

- 4 1/2% листи гіпотечні
- 4% листи гіпотечні коронові
- 5% листи гіпотечні преміювані
- 4% листи товариства кредитового земского
- 4 1/2% листи Банку краєвого
- 5% облігації Банку краєвого
- 4% позичку краєву
- 4% облігації пропінацийні

і всілякі ренту державні

Ті папери продаємо і купуємо по найточнійшій курсі деннім.

КОНТОРА ВИМІНИ
ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ
Гіпотечного

ОПОВІЩЕНЄ.

Виділ філії Руского тов-а педагогичного в Тернополи рішив отворити з початком вересня 1902. р. в Тернополи «Інститут дівочий», в яким можуть бути приміщені учениці шкіл приватних і публичних.

Заряд Інститута дає институткам за місячною доплатою 40 К: мешканє, харч, опал, світло і услугу; заporučає також старанний погляд домашній і приватну науку рускої історії і літератури без окремої доплати, — а науку мови французської і гри на фортепяні за доплатою, яку означить ся на підставі устної угоди.

Родичі, що хотіли-б примістити свої доньки в Інституті, звольте зголоситись письменно з тим на адресу п. Петра Риніського, ц. к. проф. гімназ. в Тернополи, найпізнійше до 15. н. ст. червня с. р., а то по тій причині, що Виділ, відповідно до числа зголошень, найме помешканє і пізнійших зголошень не буде міг угляднати

Виділ.

НАКЛАД А. ХОЙНАЦКОГО.

Лєв Лопатинський.

Сольо терно

оповіданє з льотерійних пригод. — — — — —

— Ціна 30 сот. —

Набути можна в Старовиннійській книгарні.

ВИСОКИМ Ц. К. НАМІСНИЦТВОМ КОНЦЕСІОНОВАНЄ

БЮРО ПОДОРОЖИ і СПЕДИЦІЙНЕ

СОФІЇ БЕСЯДЕЦКОЇ, ОСЬВЕНЦІМ, ДВОРЕЦЬ

продає білєти залізничні окружні

корабельні карти I-шої і II-гої класу

як також карти межілокладоу для переселенців до Америки.

★ Ціни найнижчі. ★

★ Виміна грошей. ★

Проспекти даром і оплатно.

(13—26)